

Talskemtarin

Løgmaður sigur beinleiðis ósatt um gjaldsjavnan, og uttanlandsskuldina roynir hann at tiga burtur

Tað er einki nýtt, at løgmaður Pauli Ellefsen spælir sær við almennum hagtolum á ein hátt, sum ongantíð áður er sæddur í Føroyum.

Tað er heldur ikki óvanligt, at politikkarar við hvørt fara eit sindur lættliga um tey almennu hagtolini. Hetta er kanska eisini fyrigeivilt, tí tøl kunnu tolkast ymiskt, og politikkarar eru nú einaferð bert menniskju.

Men frá hesum og so til beinleiðis at siga ósatt um almenn hagtol er eitt ógvuliga langt lop. Men hetta lop megnar altso Pauli Ellefsen fyrst í løgmansroðu sini og síðan í Dimmalætting tann 14. august í ár.

Í løgmansroðuni sigur Pauli Ellefsen, at landsstýrið setti sær fyri at minka um árliga hallið á gjaldsjavnaðinum: (Citat) »Tað sær út til, at hetta í grundini hevur eydnast í so stóran mun, at gjaldsjavnin fyri 1984 fer at visa avlop«. Væl at

merkja um vit taka skip burtúr, leggur hann varliga aftrat!

Sláa vit nú hesar upplýsingar upp í hagfrøðislaga tilfarið, sum fylgiggur frá Hagdeildini, so fáa vit fylgjandi tøl:

Gjaldsjavnin visir eitt hall uppá 695 milliónir, og gera vit sum talskemtarin Ellefsen og taka skipini burtúr, so fáa vit framvegis eitt hall uppá 45 milliónir ella heilt nágreiniliga 44,9 mill. kr. — væl at merkja, um vit brúka uppstilling løgmans.

Í veruleikanum er hetta tal nógv nógv hægri, tí tað ið løgmaður tekur skipini burtúr úr gjaldsjavnanum, hevur hann fært tey upp til fult virði.

Løgmaður sigur við øðrum orðum beinleiðis ósatt, tá hann upplýsir, at gjaldsjavnin er positivur, um vit taka skipini burtúr!

Hetta er nú í sjálvum sær ikki serstakliga áhugavert, tá vit hugsa

um, hvør ið tað er, sum hetta hevur upplýst — hetta er nú hansara máti!

Tað, sum er áhugavert, er, hvat løgmaður segði um hesi viðurskipti, meðan hann var í andstöðu, og síðan hvat hann ikki nevnið í sínari løgmansroðu.

Tað er nevnliga so, at meðan hann var í andstöðu, góðkendi løgmaður einki, sum æt, at taka eitt nú skip burtúr úr einum gjaldsjavnaðinum. Hetta var manipulera við tølum, segði hann. Hetta var beinleiðis óreiðiligt, segði hann, tí hetta gav eina heilt skeiva mynd av búskaparligu støðuni.

Vit kunnu ikki annað enn geva honum rætt tá — eitt hall er eitt hall og skal figgjast uttan mun til, hvat postarnir eita. Og eitt hall uppá 695 milliónir kann aldri gerast til eitt avlop við eini smartari vending í eini smartari løgmansroðu, tí fyrr ella seinni skulu pengarnir fella!

Men henda síðan av sakini tykist ikki at hava áhuga løgmans ella fyri tann skuld heldur ikki hjá nokrum øðrum í samgonguni. Har tykist alt at liva eftir franska orðatakinum frá tíðini undan kollveltingini: »Après nous le déluge — eftir okkum kemur syndaflóðin«! Hvør skal siga: »Vertin á hvat, ið hendir aftan á okkum, bert tað gongur so leingi, vit sita hère«.

Og syndaflóðin skal nokk koma. Tað hevur borgarliga samgongan sýrt væl og virðiliga fyri. Henda syndaflóð fjarir seg aftan fyri tann størsta og mest álvarssama búskaparliga og figgjargliga spurningin yvirhøvur í dag: uttanlandsskuldina, sum løgmaður als ikki tekur uppá tungu í roðu sini.

Borgarliga samgongan tók við leiðsluni í hesum samfelag fyri fyra árum síðan.

Tá var uttanlandsskuldin 876 mió. kr.

Í dag er henda skuld vaksin til 2940 mió. kr. — hon er við øðrum orðum trifaldað eftir fyra árum!

Hetta er meira enn sjálvt tann mest uppløysta og vanstýrda banan-republikk í Latinamerika kann uppvisa. Út frá hesum má tað undra onkran, at løgmaður fagurlátin kemur til ta niðurstøðu, at tað búskaparliga og figgjargliga stendur nógv betur til enn fyri fyra árum síðan.

Og tey vónandi alt færri, sum enn taka hansara orð fyri fult, munnu fara at vakna við kaldan drem, tá rokningin fyri uttanlandsskuldina kemur inn um dynran aftan á valið í heyst.

Jóannes Dalsgaard

Heilivágurin móti sosialismu

Í Dagblaðnum herfyri váttaði Levi Niclasen, landstjórnarlimur í fólka-flokkinum, enn einaferð, hvat hann skilir við fólkaræði.

Vanliga verður jú roknað við, at í einum demokratiskum samfelag hava allar politiskar áskoðanir sama rætt, uttan mun til um talan er um høgra- ella vinstravendar flokkar. Og treytni fyri at demokratið kann virka eftir ætlan er eisini, at allir flokkar virða rættin hjá veljarunum at hava eina aðra uppfatan enn teir sjálvir.

Men hesa hugsan hevur LN ikki. Tann politiska áskoðan sum er mótsatt hansara egnu er »sosialisma«, og her ger hann ongan mun á, um tað er kommunisma ella javnaðarpolitikur. At hava hesa politisku áskoðan er ein krabbameins-sjúka í hansara eygum, og fyri at lekja hesu sjúku er neyðugt at nýta tann sterkasta heilivágsum sum finst. Hesin heilivágur eitur Dagblaðið, og hann tekur fult út undir við arbeiðinum hjá hesum blaði at jarðleggja sosialistar. Her hevur sum øllum kunnugt avgjørt einki verið spart. Men skuldi onkur funnið uppá at nýta nakað av sama heilivági móti hansara egna flokki, ger hann seg sekan í grovari persónsforfylging!

Nú er tað so, at tað er ikki bert í Føroyum, at »sosialisma« verður útrædd sum ein krabbasjúka, sum skal útræddast fyri einhvønn pris. Taka vit lond sum El Salvador, Guatemala, Chile, Suðurfrika og onnur,

so nýta hesi lond eisini tann sterkast hugsandi heilivágsum. »Sosialistar« verða myrdir, avrættaðir, settir í fongsul og teir verða tortureraðir á grovasta hátt fyri at legkja hesi lond fyri nevndu krabbasjúku. Og hesi lond eins og Levi bedýra, at hetta er neyðugt fyri at varðveita frælsið og demokratið.

Taka vit lond sum Sovjet, Cuba og Kina hevur sami heilivágur verið nýttur móti tí, sum í hesum londum verður mett sum krabbasjúka. Og longur verður komið út á høgra- ella vinstravongin, minni verður munur-in á teimum hættum, sum verða nýttir at grøða samfelagið fyri annarleidis hugsandi.

Tibetur finnast eisini lond, har hesin hugsunarháttur er ókendur, og bestu dømi um hetta eru londini í Norðanlondum. Eingin av teimum flokkum, sum hava havt nakra ábyrgd í hesum londum, meta øðr-visi hugsandi flokkar fyri at vera ein krabbasjúka, sum skal útræddast. Mett verður, at neyðugt er við flokkum, sum umboða flest mógulig sjónarmið, og sum virka undir somu treytum. Her hava »sosialistar« havt stjórnarvald í mannaminni, og hesi lond eru tey frælsastu í heiminum. Hetta er sjálvsagt øllum flokkum fyri at takka, men hesum eiga javnaðarflokkarnir í hvussu er sín part í.

Hugsunarhátturin hjá LN er so meinlikur hugsunarháttinum hjá teimum ráðandi í nevndu fasistisku

londunum, og er so ódemokratiskur, sum hugsast kann. »Sosialistar«, og tað vil í veruleikanum siga øll, sum eru í andstöðu, verða roknað sum ókrútt, sum skal jarðleggjast fyri einhvønn pris. Og bæði tá tað snýr seg um nevndu lond og hjá Dagblaðsmonnum, verður alt gjørt, sum gerast kann, fyri at náa hesum máli.

Tað er tó ein munur — enn. Tær stjórnir, sum á ein og annan hátt forfylgja teimum, sum hava eina aðra hugsan, hava jú allar móguleikar fyri hesum. Tær hava jú ræði á lögreglu, dómstólum og heri, og tí kann í hesum forum nýtast allan neyðugan heilivág.

»Starvsfelagarnir« her á landi

sáað hatur í 10 ár, er nú tíðin búgvín til at geva ta ringastu óhumska út í bók. Og undirtøkan til førða politikkin sigst vera stórri enn nakrantíð. Tvær ferðir áður hevur fólkaflokkurin bert restað ein tingmann í reimum meiriluta. So dagurin nærkast í stórum, tá móguleikin gevst fyri at nýta allan neyðugan heilivág fyri at beina alla »sosialismu« av vegnum með alla.

Í mong ár hildu føroyingar, at yvirgangur móti annarleidis hugsandi bert var nakað, sum gekk fyri seg í fjarum londum. Men Dagblaðsmenninir hava í hvussu er vist, at slíkt als ikki er óhugsandi hjá okkum. Undir somu umstøðum kunnu vit uttan iva fremja tær somu beistagerðir, sum verða framdar í teimum londum, sum eru nevnd frammanfyri, og sum annars er dagligur kostur í 2/3 av heimsins londum. Tí undrast vit ikki longur.

Bert er tað eitt, sum undrar. Og tað er, hvussu menn, sum siga seg vera demokratir og liberalar, í heila tikið kunnu vera í flokki saman við monnum, sum opinbert bekenna, at teir ikki eru demokratir í okkara týðningi. Og enn meira undrar tað, at somu menn nýta hesar somu ódemokratisku kreftir sum talsmenn fyri teirra politikk. Tað kann illa hugsast, at stórir partur av tingmanning og landsstýrismanning hjá fólkaflokkinum tekur undir við hesum sjónarmiðum, men tað merkir fólki sera litið til. Og hvat teir enn hugsa innast inni, og hvat enn stendur í stevnuskránni, so veða teir identifiserast við skrivina og politikkin hjá Dagblaðnum, um teir briggja seg um tað ella ikki.

Men tað er so mangt, sum er merkiligt í politikki.

Óli Jacobsen